REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 52 Pž-6989/2019-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Draženke Deladio, predsjednika vijeća, te Raoula Dubravca, suca izvjestitelja i Josipa Turkalja, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja MESNA INDUSTRIJA-VAJDA d.d. Čakovec, Zagrebačka 4, OIB 16257048014, kojeg zastupaju punomoćnici Mirna Mišetić i Ivan Mišetić, odvjetnici iz Zagreba, Mihanovićeva 20, protiv tuženika DIVUS MARKETING d.o.o. u stečaju, Zagreb, Kulmerska 24, OIB 87848166566, radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika, odlučujući o žalbi tužitelja protiv presude Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-384/2017-35 od 22. prosinca 2017., u sjednici vijeća održanoj 14. siječnja 2020.

r i j e š i o j e

Ukida se presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-384/2017-35 od 22. prosinca 2017. i predmet vraća istome sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostupanjski je sud odbio tužbeni zahtjev koji glasi:

„I. Utvrđuje se da je bez učinka prema stečajnoj masi u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom PORPORELLA d.o.o. Novigrad u stečaju koji se vodi kod Trgovačkog suda u Rijeci br. St-319/12:

- Ugovor o kupoprodaji nekretnina zaključen dana 9. prosinca 2009. godine ovjeren kod javnog bilježnika Aleksandre Micelli, Novigrad, Trg Poceto 19 dana 9. prosinca 2009. godine pod brojem OV-4429/09 i Aneks broj 1 Ugovora o kupoprodaji nekretnina od 9. prosinca 2009. godine ovjeren kod javnog bilježnika Anice Hukelj iz Zagreba, Mrazovićeva 6/1 dana 15. lipnja 2010. godine pod brojem OV-7713/10 između stečajnog dužnika PORPORELLA d.o.o. Novigrad u stečaju, Rijeka, Dragonja 5, OIB: 02997098854, kao prodavatelja i tuženika DIVUS MARKETING d.o.o. (prije MREŽNI MARKETING DIVUS d.o.o.) Zagreb, Kulmerska 24, OIB: 87848166566, kao kupca kojim je stečajni dužnik prodao, a tuženik kupio dio poslovne zgrade 5913/10000 dijela u Novigradu, predio Sv. Vidal, sagrađene na k.č. br. 2573/8 upisanoj u zk.ul. br. 3706 k.o. Novigrad ukupne površine 621,30 m2 i pripadajuće dvorište 425,00 m2 u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Bujama označeno kao:

- nekretnine upisane u zk.ul. 3706, poduložak 1, k.o. Novigrad i to:

č.k. br. 2573/8 sa 1306 m2
DVORIŠTE sa 850 m2
POSLOVNA ZGRADA sa 456 m2

odnosno 1/1 dijela ETAŽE 5913/10000 s kojom je povezano pravo vlasništva u suvlasništvu cijele nekretnine na posebnom dijelu zgrade – posebni dio na Planu označen s A, s prostorijama označenim od 1. do 17. u podrumu, od 1. do 17. u prizemlju i od 1. do 8. na prvome katu, obojan plavom bojom, površine 621,30 m2 SPOREDNI dio na koje se proteže vlasništvo posebnog dijela: - Dvorište oznake I, ukupne površine 425,00 m2.

II. Tuženik DIVUS MARKETING d.o.o. Zagreb (prije MREŽNI MARKETING DIVUS d.o.o.) Zagreb, Kulmerska 24 dužan je u stečajnu masu vratiti sve imovinske koristi stečene temeljem Ugovora o kupoprodaji nekretnina zaključenog dana 9. prosinca 2009. godine ovjeren kod javnog bilježnika Aleksandre Micelli, Novigrad, Trg Poceto 19 dana 9. prosinca 2009. godine pod brojem OV-4429/09 odnosno izdati ispravu podobnu za upis prava vlasništva s imena tuženika DIVUS MARKETING d.o.o. (prije MREŽNI MARKETING DIVUS d.o.o.) Zagreb, Kulmerska 24, OIB: 87848166566, na ime stečajne mase iza PORPORELLA d.o.o. u stečaju Poreč, M. Benussi 8, u roku od 8 dana jer će u protivnom takvu ispravu zamijeniti ova presuda.

III. Nalaže se tuženiku da tužitelju nadoknadi prouzročene parnične troškove u roku od 8 dana."

U točki II. izreke naložio je tužitelju naknaditi tuženiku parnični trošak u iznosu od 28.281,25 kn u roku od osam dana.

Prema obrazloženju pobijane odluke, shvaćanje je prvostupanjskog suda, na temelju utvrđenog činjeničnog stanja i izvedenih dokaza, da nisu ispunjene pretpostavke za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika Porporelle d.o.o. odnosno treće osobe u odnosu na ovaj postupak kojeg je pokrenuo vjerovnik stečajnog dužnika protiv tuženika koji je prije otvaranja stečajnog postupka stekao nekretninu stečajnog dužnika a u smislu odredbi čl. 131. i čl. 132., Stečajnog zakona („Narodne novine" broj: 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12; dalje: SZ). Sud je utvrdio da je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka protiv dužnika Porporella d.o.o. podnesen 5. srpnja 2012., a stečaj je otvoren 7. ožujka 2013. Tužitelj je stečajni vjerovnik čija je tražbina utvrđena u iznosu od 2.898.300,71 kn, a preostale tražbine (ukupno sedam tražbina) utvrđene su u znatno nižem iznosu osim tražbine Istarske kreditne banke Umag d.d. u iznosu od 694.971,76 kn koja je bila osigurana hipotekom na nekretnini koja je predmet postupka. Porporella d.o.o. se nalazila u neprekidnoj blokadi od listopada 2009., a jedina vrednija imovina iz koje bi se mogli namiriti vjerovnici upravo su nekretnine koje su prodane tuženiku u prosincu 2009. za kupoprodajnu cijenu od 750.000,00 kn, a tuženik se aneksom ugovora obvezao i podmiriti potraživanje banke. Vrijednost nekretnine prema izvješću stečajnog upravitelja iznosi 3.281.483,00 kn. Zastupnik po zakonu Porporelle d.o.o. do otvaranja stečaja saslušan kao svjedok iskazivao je o pregovorima s tuženikom i potvrdio tuženikovo znanje o nesposobnosti za plaćanje i namjeri spašavanja nekretnina. Tvrdnje svjedoka da je ugovor sklopljen s najboljom namjerom da bi se riješio problem objekta u izgradnji i pitanje dugovanja prema tužitelju sud je prihvatio i ocijenio te se ne radi o pravnoj radnji namjernog oštećenja stečajnih vjerovnika iz čl. 131. st. 1. SZ-a jer namjera nije bilo oštećenje vjerovnika i to u prvom redu tužitelja kao najvećeg vjerovnika već je namjera bila dovršiti izgradnju pogona za proizvodnju suhomesnatih proizvoda iz koje bi se namirilo tužiteljevo potraživanje i odobreni kredit. Stečajni dužnik ponudio je tužitelju, s

obzirom na postojanje dugovanja, osnivanje založnog prava prije sklapanja ugovora, ali tu mogućnost tužitelj nije prihvatio. Sud je iznio shvaćanje da se ne radi ni o pravnoj radnji dužnika bez naknade ili uz neznatnu naknadu s obzirom na ugovorenu kupoprodajnu cijenu jer je tuženik tu cijenu djelomično platio pa se ne može govoriti o pravnom poslu bez naknade. Tužitelj nije predložio izvođenje dokaza vještačenjem na okolnost vrijednosti nekretnine tako da nije utvrđeno da li bi se i u kojoj mjeri neki drugi od vjerovnika namirili za slučaj da se nekretnina vrati u stečajnu masu, a upravo je to smisao pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika. Zastupnik po zakonu Porporelle d.o.o. do otvaranja stečajnog postupka je 2017. ispunio banci obvezu i umjesto banke stekao založno pravo, a tu činjenicu sud ne smatra odlučnom u ovom predmetu.

Tužitelj je podnio žalbu protiv prvostupanjske presude zbog svih žalbenih razloga. U bitnom osporava pravilnost zaključaka prvostupanjskog suda o nepostojanju namjere oštećenja vjerovnika Porporelle d.o.o. jer je upravo zastupnik po zakonu dužnika određeno naveo koji je bio razlog sklapanja ugovora i „spašavanja" nekretnine u vrijeme kad je dužnik bio nesposoban za plaćanje. Tuženik je stekao vlasništvo nekretnine, a nije platio niti kune tužiteljevog potraživanja, a niti cijenu kupljene nekretnine niti kredit založnom vjerovniku. Sredstvo osiguranja koje je dužnik nudio tužitelju ne bi značilo i namirenje tužitelja u uvjetima blokade računa. Vrijednost nekretnine potvrdio je zastupnik po zakonu navodeći da je u sporno vrijeme bila procijenjena na oko 450.000,00 EUR. Slično proizlazi i iz izvješća stečajnog upravitelja. Kako je potraživanje osigurano hipotekom utvrđeno na nešto manje od 700.000,00 kn proizlazi da bi namirenjem tog vjerovnika preostao znatan iznos na namirenje ostalih vjerovnika. Zastupnik po zakonu je iskazao da je tuženik platio dvije ili tri rate kredita osiguranog hipotekom, a da je u cijelosti otplaćen više ne bilo upisane hipoteke. Predlaže se preinačiti pobijanu presudu, odnosno ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Na žalbu nije odgovoreno.

Žalba je osnovana.

Pobijanu presudu ovaj je drugostupanjski sud ispitao u skladu s odredbom čl. 365. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine" broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11,148/11, 25/13 i 70/19; dalje: ZPP), u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

Razlozi obrazloženja pobijane odluke su nejasni, djelomično proturječni, a o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onog što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava i zapisnika zbog čega odluku nije moguće ispitati jer je zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a.

Ne može se ispitati što je sud utvrdio uvidom u spis kojeg je tužitelj pokrenuo protiv tuženika i stečajnog dužnika kod Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj P-522/10 također radi pobijanja pravnih radnji, a o čemu je tuženik opširno navodio u odgovoru na tužbu i na jednom ročištu istaknuo i prigovor dvostruke litispendencije (str. 91. spisa). Ako je zahtjev

navedene parnice isti kao i u ovoj parnici sud tužbu mora odbaciti prema odredbi čl. 194. st. 3. ZPP-a. Zbog toga za sada nije moguće utvrditi je li pobijana odluka zahvaćena žalbenim razlogom bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 9. ZPP-a na koji žalbeni razlog drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Naime, prvostupanjski je sud pribavio navedeni spis, sada poslovni broj P-733/11, ali je nejasno što je utvrdio uvidom u spis, jer o tome u spisu nema podataka, osim što je u obrazloženju naveo da je uvidom u spis utvrđeno da je stečajni dužnik dozvolio zasnivanje založnog prava tužitelju. Kako su navodne izjave bitne činjenice u vezi sa shvaćanjem prvostupanjskog suda o nepostojanju namjere, zbog nedostatka navedenih izjava ne može se ispitati pravilnost shvaćanja prvostupanjskog suda o nepostojanju namjere.

Tužitelj je vjerovnik Porporelle d.o.o. nad kojom je otvoren i zaključen stečajni postupak i prema utvrđenom činjeničnom stanju je toj pravnoj osobi isporučivao svježe meso prema kupoprodajnom ugovoru od 4. siječnja 2005., u razdoblju od 2006. do konca 2008. godine i na temelju isporučene robe stekao daleko najveću tražbinu u stečajnom postupku koja iznosi gotovo 3.000.000,00 kn. Tuženik je nakon odredenog vremena prestao plaćati za isporučeno meso. Tužitelj je prije ovog postupka, odnosno prije otvaranja stečaja pokretao neke druge postupke radi ostvarenja tražbine, ali bezuspješno. I u odgovoru na tužbu tuženik navodi da je u navedenom razdoblju tužitelj isporučio ni manje ni više nego dvije stotine hladnjača mesa i suhomesnatih proizvoda, ali da nije tražio da mu tu robu plati kupac ili solidarni jamac koji je bio zastupnik po zakonu.

2009. godine Porporella d.o.o. se već nalazi u poslovnim teškoćama i navodno počinje dogovarati s tuženikom oko načina prevladavanja tih teškoća. Prvostupanjski sud na temelju dijela iskaza zakonskog zastupnika, kojeg u cijelosti prihvaća, na temelju pisma namjere od 11. svibnja 2010., na temelju programa izgradnje i opremanja proizvodnog pogona Porporelle d.o.o. iz siječnja 2008. godine, iz kupoprodajnog ugovora o kupnji mesa iz 2005. sklopljenog između tužitelja i Porporelle d.o.o., na temelju uvida u e-spis o izjavama Porporelle d.o.o. kojim je navodno dozvoljeno zasnivanje založnog prava tužitelju koji tu mogućnost nije iskoristio je zaključio da nije postojala namjera oštećenja vjerovnika propisanom odredbom čl. 131. SZ-a.

U vezi s primjenom odredbe čl. 132. SZ-a koju također navodi tužitelj kao moguću osnovu pobijanja pravne radnje koja je predmet postupka, sud navodi da je tuženik djelomično platio cijenu otplatom kredita banci pa da se ne može govoriti o pravnom poslu bez naknade, a Porporella d.o.o. je trebala od tuženika tražiti plaćanje preostalog dijela cijene, a što nije učinila. Sud navodi da čak i da je tužitelj dokazao postojanje namjere oštećenja u vrijeme sklapanja ugovora postojalo je založno pravo u korist banke. Kako tužitelj nije predlagao izvođenje dokaza vještačenjem na okolnost procjene vrijednosti sud iznosi shvaćanje da nije utvrđeno da li bi se i u kojoj mjeri namirili neki drugi od vjerovnika osim banke za slučaj da se u stečajnu masu vrati nekretnina.

Stečajni dužnik mogao je promijeniti mišljenje od trenutka davanja založnih izjava u siječnju i veljači 2009. do otuđenja nekretnine u prosincu 2009. S tim u vezi i pismo namjere od 11. svibnja 2010. nema onaj učinak kojeg mu sud pridaje u vezi s namjerom oštećenja vjerovnika jer je do njega došlo nakon što je sklopljen kupoprodajni ugovor u kojem je čak naznačen rok ispunjenja tuženikove obveze plaćanja cijene godinu dana nakon sklapanja

ugovora, a prethodno je tuženik već stekao pravo vlasništva uknjižbom kupljenih nekretnina. Dakle, sud namjeru oštećenja povezuje s navodnim založnim izjavama koje datiraju gotovo godinu dana prije sklapanja ugovora koji je predmet pobijanja i jasno je da je stečajni dužnik odlučio drugačije od onog što sud utvrđuje. Ako sud smatra da namjera stečajnog dužnika i tuženika nije bila oštetiti vjerovnike, a poglavito tužitelja morao je o tome dati jasne i valjane razloge utemeljene na utvrđenom činjeničnom stanju i izvedenim dokazima, a to nije učinio.

Štoviše tuženik niti treće osobe ne samo da nisu podmirile kupoprodajnu cijenu, već je nejasno što je stečajni dužnik učinio s isporučenim mesom i prerađevinama u razdoblju od 2006. do 2008. godine. Tuženik protivno shvaćanju prvostupanjskog suda nije dokazao koji je iznos kredita platio banci koja je imala upisano založno pravo, a što je predstavljalo dio njegove ugovorne obveze prema aneksu ugovora, pa je nejasno zbog čega sud iznosi shvaćanje da se ne može govoriti o pravom poslu bez naknade, odnosno radi li se o pravnoj radnji uz neznatnu naknadu kako je to propisano odredbom čl. 132. SZ-a, a dio koje zakonske formulacije je prvostupanjski sud izostavio.

Iz spisa nije vidljivo da bi tuženik bilo na koji način prigovorio vrijednosti nekretnine koju je utvrdio stečajni upravitelj i koja proizlazi iz financijskih podataka dužnika. Prema stanju spisa banka je pokrenula postupak radi ostvarenja svoje tražbine pa je izvjesno i u tom postupku obavljena procjena nekretnine. Konačno je zastupnik po zakonu dužnika otkupio tražbinu banke osiguranu hipotekom i sada postao razlučni vjerovnik nekretnine koja se nalazila u vlasništvu stečajnog dužnika. Ta se situacija dogodila nakon pokretanja postupka i moguće je da sama za sebe ne upućuje na namjeru, ali je nejasno zbog čega je otkupljena tražbina banke ako sama nekretnina ne vrijedi mnogo.

Prema tome nejasno je zbog čega sud iznosi mišljenje da u situaciji kad tuženik ne osporava pojedine isprave iz kojih proizlazi vrijednost nekretnine, tužitelj nije dokazao veću mogućnost namirenja vjerovnika da se nekretnina nalazi u stečajnoj masi. Upravo razmjer upisane hipoteke i priznate tražbine banke i vrijednost nekretnine prema knjigovodstvenim podacima i izvješću stečajnog upravitelja upućuju da bi mogućnost namirenja vjerovnika pa tako i tužitelja koji je vjerovnik s najvećom tražbinom bila znatno veća nego sada kad ne postoji stečajna masa.

Shvaćanje prvostupanjskog suda o utvrđenim činjenicama na temelju provedenih dokaza koje se odnose na namjeru dužnika oštetiti svoje vjerovnike je nejasno. Dužnik i tuženik su se prema tvrdnjama zakonskog zastupnika Porporelle d.o.o. na neki način udružili jer Porporella d.o.o. nije mogla ishoditi kredit za dovršenje pogona koji se nalazi na prodanoj nekretnini jer da je došlo do krize u bankarskom sektoru. Dužnik i tuženik otišli su kod tužitelja da bi pregovarali o navodnom tuženikovom preuzimanju Porporellinog duga. Nejasno je kad se to zbilo, ali je koncem 2009. godine došlo do sklapanja kupoprodajnog ugovora i njegovog aneksa i uknjižbe tuženika kao vlasnika sporne nekretnine. Ništa od onog što je navedeno u iskazu svjedoka nije napravljeno. Nakon sklopljenog ugovora Porporella je dostavila tužitelju u svibnju 2010. godine pismo namjere o dugoročnoj poslovnoj suradnji, a do koje nije došlo. Tuženik ne samo da nije platio niti dio kupovnine, već nije niti banci podmirio potraživanje odobrenog kredita osiguranog hipotekom osim dvije ili tri rate kredita. Odobreni kredit je u iznosu od 100.000,00 EUR, a otplaćuje se u 120 jednakih mjesečnih anuiteta. Kako su tuženik i dužnik sklopili pravni posao kojim je tuženik stekao nekretninu, a nije platio cijenu, namirio vjerovnike dužnika niti dovršio pogon, čini se da je namjera

dužnika za koju je tuženik znao bila oštetiti vjerovnike, a za tu je namjeru tuženik znao jer je znao da je dužnik nesposoban za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici naročito tužitelj čija je tražbina daleko najveća.

Prvostupanjski sud navodi da tužitelj nije aktivirao sredstva osiguranja niti iskoristio mogućnost zasnivanja založnog prava što je u utvrdio uvidom u e-spis. Tuženik u spis nije dostavio izjave o zasnivanju založnog prava, a niti je dužnikov zastupnik po zakonu iskazao nešto o takvoj izjavi pa nije moguće utvrditi njezin sadržaj niti je to moguće utvrditi iz obrazloženja jer sud nije određeno naveo što je utvrdio uvidom u navedeni spis niti priložio isprave o tome kad je izvršio uvid u spis.

Osnovano žalitelj navodi nemogućnost ispitivanja pobijane presude zbog nejasnih, a i proturječnih razloga obrazloženja.

Na temelju odredbe čl. 369. st. 1. ZPP-a valjalo je ukinuti prvostupanjsku presudu i predmet vratiti istome prvostupanjskom sudu radi održavanja nove glavne rasprave.

U nastavku postupka prvostupanjski sud će raspraviti sva sporna pitanja u smislu odredbe čl. 377. st. 1. ZPP-a na koja je upozoreno ovim rješenjem i nakon provedene rasprave donijeti novu na zakonu osnovanu odluku koju će valjano obrazložiti.

Zagreb, 14. siječnja 2020.

Predsjednik vijeća
Draženka Deladio

Dokument je elektronički potpisan:
DRAŽENKA DELADIO
Vrijeme potpisivanja:
24-01-2020
09:49:28

DN:
C=HR
O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
2.5.4.97=#130D48523937333439333636353139
L=ZAGREB
S=DELADIO
G=DRAŽENKA
CN=DRAŽENKA DELADIO

Broj zapisa: **17892-f70ea**

Kontrolni broj: **01fd9-5c8bc-f88e6**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=DRAŽENKA DELADIO, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:
https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.